

8.6.1965 Tarih ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 18.6.1983 Sayı : 18081)

Kanun No.
2843

Kabul Tarihi :
16 . 6 . 1983

MADDE 1. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzelkişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzelkişiler tarafından açılan; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim kurumları ve bu düzeyde haberleşme ile öğretim yapan kuruluşlar, çeşitli kurslar, biçki-dikiş yurtları ve benzeri kurumların kurum açma, öğretime başlama, eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile, yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi konularındaki hükümleri kapsar.

MADDE 2. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3. — Özel öğretim kurumu açmak için Millî Eğitim Bakanlığından «Kurum açma izni» alınır. Yeni açılacak özel öğretim kurumlarının; Türk Millî Eğitiminin ve kalkınma planlarının hedef ve ilkelerine uygun olup olmadığı, branşı, eğitim-öğretim seviyesi ve açılacakları bölgeler, Millî Eğitim Bakanlığınca kararlaştırılır ve buna göre kurum açma izni verilir. Kalkınmada öncelikli yörelerde açılacak özel okullar ile özel meslek teknik okullarına öncelik tanınır.

Özel meslek teknik okulları ile kalkınmada öncelikli yörelerde açılacak özel okullar öğretime başladıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle gelir vergisi ve kurumlar vergisinden muaf tutulurlar. Diğer bölgelerde açılacak özel okullar ise bu muafiyetten bir yıl süreyle yararlanırlar. Ayrıca, eğitimle ilgili olarak bu Kanuna göre yapılacak yatırımlar, kalkınma planı ve programlarındaki, uygun görülen teşvik araçlarından yararlandırırlar. Kurum açma izni için gerekli diğer şartlar tüzükte belirtilir.

Derecesi ve niteliği ne olursa olsun resmî benzeri bulunmayan okullar, resmî benzeri deneme niteliğinde olan okullar, askerî okullar, din eğitimi ve öğretilimi yapan özel öğretim kurumları ile emniyet teşkilatına bağlı okulların aynı veya benzeri özel öğretim kurumu açamaz.

Herhangi bir öğretim düzeyindeki öğrencileri yetiştirme ve her derecedeki okulların giriş sınavlarına adayları hazırlamak amacıyla her ne ad altında ve ne şekilde olursa olsun, dersane ve benzerleri de özel öğretim kurumu olarak açamaz.

Özel öğretim kurumları, isimlerinde; resmî ve diğer özel öğretim kurumlarında kullanılan ad ve unvanları her ne şekilde olursa olsun kullanamazlar.

MADDE 3. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4. — Özel öğretim kurumu açacak gerçek ve tüzelkişiler, açacağı özel öğretim kurumunun en az bir yıllık her türlü masrafını karşılayacak miktarda teminat göstermek zorundadır. Özel öğretim kurumlarının sermayeleri ile ilgili diğer şartlar tüzükle tespit edilir.

MADDE 4. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Yabancı uyruklu gerçek veya tüzelkişiler, kendi adlarına veya Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek ve tüzelkişiler adına her ne suretle olursa olsun Türkiye'de yeniden özel öğretim kurumu açamazlar. Ancak, yabancı çocukların eğitim ve öğretilimi için, ilgili ülke temsilcileriyle Türk vatandaşlarının bu

amaçla kuracakları vakıflar tarafından uluslararası nitelikte özel okul açılmasına, Bakanlar Kurulunca izin verilebilir. Uluslararası özel okulum açılacağı yerler, açılış şekli, işleyişi, denetimi, gözetimi ve diğer hususlar tüzükte belirtilir.

Bu Kanunun hükümlerine göre kurulmuş özel öğretim kurumlarına, Türk Millî Eğitiminin amaçlarına uygun olarak çalışmak üzere ve Millî Eğitim Bakanlığının izni ile yabancılar, öğretim elemanı, ders araç ve gereçleri yardımıyla bulunabilirler.

MADDE 5. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6. — Yabancılar tarafından açılmış özel öğretim kurumlarının taşınmaz malları, kurucularının ve yetkililerinin önerisi ile yalnız Millî Eğitim Bakanlığınca devredilebilir. Devredilen bu kurumların yönetim, eğitim ve öğretim özellikleri dikkate alınarak korunması yararlı görülenler Bakanlıkça tespit olunur.

Bu kurumlar kapatılırsa da üçüncü şahıslar tarafından mülk edinilemezler.

MADDE 6. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 8. — Özel öğretim kurumu açma izni belgesinin verilebilmesi için; kurumun bina veya binalarının tapu ile maliki veya sözleşme ile kullanma hakkına sahip olduğu, kullanış amaçlarına her bakımdan uygun ve yeterli olduğu ve belli bir öğrenci sayısı esas olmak suretiyle kurumun ihtiyacını karşılayabileceği Millî Eğitim, İçişleri, Bayındırlık ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlıkları yetkili kuruluşlarınca tespit olunur.

Özel öğretim kurumlarının dershanelerinin öğrenci sayısı, Millî Eğitim Bakanlığının izni olmadan artırılamaz.

Kurum açma izni belgesinin verilmesine esas teşkil eden hususlardan herhangi birinde değişiklik yapılması, Millî Eğitim Bakanlığının onayına bağlıdır.

MADDE 7. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 9. — Kurumlara ait yapı ya da yapılar içinde, iki ayrı kurucuya ait aynı veya farklı derecede veya nitelikte okul bulunamaz.

Eğitim - öğretim ve yönetim bakımından sakınca görülmediğinin teftiş raporlarıyla tespit edilmesi halinde, bir kurucuya ait yapı veya yapılar içinde farklı derecelerde okullar bir arada bulunabilir.

MADDE 8. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 10. — Bir özel öğretim kurumunda öğretime başlayabilmek için «öğretime başlama izni» alınır. Bunun için gerekli belgelerle en geç öğretim yılı başından üç ay önce Millî Eğitim Bakanlığınca başvurulur. Öğretime başlama izni alınmadıkça kuruma öğrenci kaydı yapılamaz.

Bu iznin, kurum açma izni belgesine sahip kurucuya Millî Eğitim Bakanlığınca verilmesi, aşağıdaki şartların yerine getirilmesine bağlıdır.

a) Bu kuruma ait ders araç ve gereçleriyle, laboratuvarların, kitaplığın ve beden eğitimi imkânlarının amaç ve ihtiyaca yeterli görüldüğünün kesin teftiş raporuna bağlanması.

b) Kurumun yönetici, öğretmen ve hizmetlilerinin sayı ve nitelikleri yönünden uygun bulunması ve bu kurumda çalışacakları hususunun usulüne göre belge'endirilmesi.

c) Kurumun yönetmelikleriyle müfredat programının Bakanlıkça incelenip onanmış olması.

İlköğretim ve ortaöğretim okulları için öğretim yılının 15 inci gününden sonra verilen öğretime başlama izinleri ertesi ders yılından itibaren geçerlidir.

Yeni öğretime başlama izni verilen özel okulların kayıt-kabul süreleri, gerektiğinde 15 gün uzatılabilir.

MADDE 9. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 11. — İleri sınıfların öğretimini kademeli olarak başlatacak kurucunun 10 uncu maddede aranan şartları, açılacak her sınıf için, öğretim yılı başından en az üç ay önce yerine getirmesi gerekir.

MADDE 10. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 12. — Öğretime başlama izni verilmekle ilköğretim ve ortaöğretim okullarının denkliği de tanınmış olur. Bu okullar öğretime başlandığı yıl içinde genel teftişe tabi tutulurlar.

Bakanlıkça öğretim, eğitim veya yönetim bakımından özel yönetmeliğine göre veya gerek görülecek hallerde yaptırılacak teftiş sonucunda, çalışmaları ve durumu yeterli görülmeyen okullar önce uyarılır. Yöneticileri hakkında gerekirse, 45 inci madde hükümleri uygulanır. Daha sonra yapılan teftişte durumunu düzeltmediği anlaşılan okulların denkliği, öğretim yılı sonunda kaldırılır. Ertesi yıl yapılacak teftişte de çalışmalarının yeterli olmadığı tespit olunan okullar, öğretim yılı sonunda kapatılır. Bu durumda, o yılki sınavlar Bakanlıkça özel olarak yaptırılır.

MADDE 11. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye üçüncü bir fıkra eklenmiştir.

Öğretime başlama izni almış olan bir kurum, iki yıl içinde öğretime başlamazsa veya öğretime başladıktan sonra ara verirse veya iznin alınış amacından başka amaçlarla kullanıldığı teftiş raporlarıyla anlaşılırsa öğretime başlama izni geri alınır.

Bir yıl içinde yeniden öğretime başlama izni almayan kurum kapatılır.

MADDE 12. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bir özel okulun kurucusu; Bakanlığa, yönetici, öğretmen ve öğrencilere, en az altı ay önce yazılı olarak bildirmek şartıyla ve gerekçesi Bakanlıkça uygun bulunduğu takdirde, öğretim yılı sonunda okulunu kapatabilir. Ancak kapatma gerekçesinin Bakanlıkça uygun görülmemesi halinde, bu gibi okullar devletleştirilebilir.

MADDE 13. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 21. — Özel öğretim kurumlarında yönetim, eğitim ve öğretim hizmetlerinin, asıl görevi bu kurumlarda olan yönetici ve eğitim-öğretim elemanları ile yürütülmesi esastır. Gerekteğinde, uzman ve usta öğretmenler, geçici süreli olarak bu kurumlarda çalıştırılabilir.

Bir özel okulun öğretmen kadrosunun, kuruluş sırasında üçte birinin, kuruluşundan beş yıl sonra da en az üçte ikisinin asıl görevi bu kurumlarda olan öğretmenlerden oluşması zorunludur. Yöneticiler asıl görevli ve aylık ücretli olarak görevlendirilir, başka kurumlarda görev alamazlar.

Her derece ve tipteki özel öğretim kurumlarının yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmetlerinde, en az dengi resmî öğretimin kurumlarına atanabilmek için gerekli nitelik ve şartları taşıyanlar, resmî dengi bulunmayan özel öğretim kurumlarının yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmetlerinde ise, Millî Eğitim Bakanlığınca tespit edilecek nitelik ve şartları taşıyanlar görevlendirilir.

Bu kurumlarda stajyer öğretmene öğretim görevi verilemez. İhtiyaç halinde yabancı dilde okutulan derslerin öğretmenliğine önerilenlerde bu şart aranmayabilir.

Kurumların özellikleri göz önünde tutularak, yönetici ve öğretmenlerde aranacak nitelik ve şartlar yönetmelikte belirtilir.

İhtiyaç halinde, asıl görevi resmî öğretim kurumlarında olan öğretim elemanlarına, aylığı karşılığında okutmakla yükümlü olduğu ders saatlerini aksatmamak ve resmî öğretim kurumlarında okuttukları ders saatlerinin yarısını geçmemek üzere, ilgili bakanlıkların izni ile özel okullarda ücretle ders verilebilir. Diğer Devlet memurları öğretmenlik yapma niteliğini taşımasalar da özel öğretim kurumlarında görevlendirilemezler.

Resmî ve özel okul yöneticileri ile öğretmenlerine, özel okullar dışındaki özel öğretim kurumlarında görev verilemez. Buna aykırı hareket eden kurum hakkında Kanunun 15 inci maddesi, görev alanlar hakkında da 47 nci ve 48 inci maddelerine göre işlem yapılır.

MADDE 14. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 23. — Özel öğretim kurumlarının müdürleri, kurucuları tarafından diğer yönetici ve öğretmenleri genel olarak müdürleri tarafından seçilir ve istihdamları, Millî Eğitim Bakanlığının iznine sunulur. Bakanlığın iznine sunulmadan önce, müdür ile diğer yönetici ve öğretmenler işe başlatılamazlar.

Gerekli şartları taşıyan yönetici ve öğretmenler için Bakanlıkça çalışma izni düzenlenir. Çalışma izninin iptali yine Bakanlıkça yapılır.

İzin talebinin reddi halinde tebliğ tarihinden itibaren adaylara vazife gördürülemez.

MADDE 15. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 24. — Türkçeden başka dilde öğretim yapan ve yabancılar tarafından açılmış bulunan özel okulların müdürleri, Türkçe veya Türkçe kültür dersleri öğretmenliği yapma niteliğini taşıyan ve öğretim dilini bilenlerden birini, Türk müdür başyardımcısı olarak çalışma izni düzenlenmek üzere Millî Eğitim Bakanlığına önerir.

Türkçe ve Türkçe kültür dersleri öğretmeni bulunamaması halinde, okulun öğretim dilinde özel alan eğitimi görmüş Türk asıllı ve Türkiye Cumhuriyeti uyruklu öğretmenlere de bu görev verilebilir.

Bu öneriyi, uyarıya rağmen bir ay içinde yapmayan okulların Türk müdür başyardımcılarını, yukarıdaki şartları taşıyan öğretmenler arasından Millî Eğitim Bakanlığı seçer ve işe başlatır.

MADDE 16. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 26. — Özel okullarda yönetim, eğitim - öğretim aynı derecedeki Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak düzenlenir. Özel öğretim kurumlarının, yönetmelikleri ve müfredat programları Millî Eğitim Bakanlığınca onanır. Bu yönetmelik ve müfredat programlarında, gerekli hallerde Millî Eğitim Bakanlığınca değişiklik yapılabilir.

MADDE 17. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 30. — Özel öğretim kurumları, ilân ve reklamlarının birer örneğini yayımından en az onbeş gün önce ilgili valiliğe vermek zorundadır. Kurumlar, ilân ve reklamlarda gerçeğe aykırı beyanlarda bulunamazlar.

MADDE 18. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 31. — Özel öğretim kurumlarının ücretleri, kurumların ders kesiminden beş ay önce yapacakları öneriler üzerine, il ücret tespit komisyonlarının kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile tespit olunur.

Bu miktarı aşmamak kaydıyla, kurumlar, gelecek öğretim yılı için, öğrencilerden alacakları ücreti en geç Mayıs ayı sonuna kadar ilân ederler. Ücretlerin kaç taksitte alınacağı ve tahsili ile ilgili diğer usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.

Ücretler, öğretim yılı içinde haklı sebepler mevcut olduğu takdirde, Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile artırılabilir. Bu zamlı ücret, ilân tarihinde yürürlüğe girer.

İl ücret tespit komisyonlarının kuruluşu, çalışma ve ücret tespit yöntemleri tüzükte belirtilir.

MADDE 19. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir, son fıkrası madde metninden çıkartılmıştır.

Özel öğretim kurumlarında grev yapılamaz, bu kurumlarda çalışan öğretmenler, sendika kuramazlar ve sendikalara üye olamazlar. Özel öğretim kurumlarında çalışan müdür, diğer yönetici ve öğretmenler ile ku-

rumların kurucuları veya kurucular temsilcisi arasında hizmet akdi en az bir yıl süreli olmak kaydıyla yazılı olarak yapılır. Yazılı sözleşmede görevin türü, süresi, ders sayısı, aylık ücret veya ders saati başına verilecek ücret miktarı, terfi süreleri, zam oranları, sözleşmenin uzatılması, fesih şartları belirtilir. Millî Eğitim Bakanlığınca uygun görülecek geçici mazeretleri nedeniyle okuldan ayrılmak zorunda bulunan öğretmenlerin yerine alınacak olan öğretmenlerle, bir yıldan daha az bir süre için de sözleşme yapılabilir.

MADDE 20. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 33. — Özel okullarda yöneticilik ve eğitim, öğretim hizmeti yapanlara kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeler tutarından az ücret verilemez. Ayrıca, ek ders ücreti olarak da resmî okullar için öngörülen miktarın altında ödeme yapılamaz.

Diğer özel öğretim kurumlarında yöneticilik ve öğretmenlik yapanların ücretlerinin hesaplanmasında, bu öğretmenler ortaöğretim okulları öğretmeni gibi işlem görürler.

MADDE 21. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Özel okulların teftiş ve denetlenmeleri, okulların özellik ve seviyeleri ile 8 inci maddeye göre belirlenen şartları koruyup korumadığı da dikkate alınarak yapılır.

MADDE 22. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 47. — Özel öğretim kurumlarının yönetici ve öğretmenleri hakkında, kurumun bünyesine göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 1702 sayılı İlk ve Orta Tedrisat Muallimlerinin Terfi ve Tecziyeleri Hakkında Kanun, 4357 sayılı Hususî Idarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İctimaî Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda yazılı olan ve bu kurum öğretmenlerinin özelliklerine göre uygulanabilen ödül ve ceza hükümleri uygulanır.

MADDE 23. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 48 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 48. — 47 nci maddede yazılı ödül ve cezalar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve bu Kanuna dayalı yönetmeliklerle yetkili kılınan amir ve mercilerce verilir.

MADDE 24. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 49. — Özel öğretim kurumlarının yönetici ve öğretmenleri suç işlemeleri halinde veya görevlerinden ötürü kendilerine karşı işlenen suçlardan dolayı 765 sayılı Türk Ceza Kanununun uygulanması ve ceza kovuşturması bakımından memur sayılır.

MADDE 25. — 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa Ek İki Madde Eklenmesi Hakkındaki 26.10.1971 tarih ve 1495 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 26. — 8.6.1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa aşağıdaki ek 1 inci madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Bu Kanunda hüküm bulunmayan konularda resmî öğretim kurumları için geçerli olan kanunlar uygulanır.

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olan bütün özel dershaneler en geç 1 Ağustos 1984 tarihinde kapatılır.

MADDE 27. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 28. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Danışma Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
7	120	8
13	44	582
17	101	531:555
	102	560:583

I - Gerekçeli 302 S. Sayılı basmayazı Danışma Meclisinin 101 inci Birleşimine, 603 S. Sayılı basmayazı Millî Güvenlik Konseyinin 150 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Danışma Meclisi Millî Eğitim, Millî Güvenlik Konseyi ihtisas komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No.: Danışma Meclisi 1/465, Millî Güvenlik Konseyi 1/509.